

Oamenii de știință consideră că pâinea a apărut pe Pământ mai mult de 15 de mii de ani în urmă. Egiptenii au fost primii care au copt pâinea, dar acum 5-6 mii de ani de greci și romani. Chiar și în zilele noastre, la Roma, s-a păstrat Mormântul brutarului Eurysaces - cel mai mare și mai bine păstrat monument funerar al unui libert (sclav eliberat). Forma mormântului imită ustensile de brutărie, friza prezintă scene ale meseriei, iar inscripția păstrată se traduce astfel: "Acesta este monumentul lui Marcus Vergilius Eurysaces, brutar, antreprenor, și angajat al statului. Te-ai prins?"

Pâinea este cel mai important aliment a populației în multe țări ale lumii. În prezent, calitatea acestui produs este ușor de îmbunătățit, prin intermediul diferitor aditivi. Pâinea, produsul care în țara noastră are o importanță deosebită, este una din alimentele care s-a schimbat considerabil în ultimii ani. S-a extins asortimentul ei în urma rețetelor străine importate, precum și a evoluțiilor interne și rețetelor uitate. A crescut considerabil numărul de preparate, cu ajutorul cărora este posibil de obținut pâine de calitate înaltă din făină de calitate inferioară folosind amelioratori speciali și diferite materiale de umplură.

E ÎNTR-ADEVĂR BASARABIA O ȚARĂ BLESTEMATĂ?

Autor: Guțu Mihai,
Conducător: dr. univ., Varzari Gheorghe

Rezumat: În această lucrare vom aborda tema destinului vitreg al Moldovei, vom încerca să analizăm proveniența necazurilor, tragediilor, nenorocirilor care s-au abătut asupra multipătimitului popor. Unde s-a greșit și ce trebuie să facem pentru a ieși din umbră.? Ca punct de referință se află cartea scriitorului și jurnalistului român, Geo Bogza, despre Basarabia anului 1934. În călătoria sa el a descoperit case băgate în pământ, păduchi și coji de răsărită. Ne vom strădui să scoatem în evidență unele dintre cauzele stagnării țării noastre. Să înțelegem de ce nu ne reușește să construim un viitor mai prosper și decent la noi acasă, fiindcă peste hotarele ei mulți moldoveni au devenit celebri. Voi veni cu un îndemn de a ne accepta așa cum suntem, să ne debarasăm de complexele de inferioritate și să continuăm lupta pentru reîntregirea familiei românești.

Cuvinte cheie: Basarabia, doina, pământ, renaștere, istorie, popor, luptă, moarte, putere.

” În miezul lunii iunie, pe o arșiță dogoritoare, pe drumuri gloduroase de pământ, o pereche de boi se opintesc tîrșind, prin praf și prin uscăciune, sania greoaie, necioplită, în care se afla mortul. Boii se opintesc, împing în jug cu

toată greutatea lor. Pământul ține de sanie, nu o lasă să alunece. Boini trag mai tare, rup parcă mortul de pe pământ, centimetru cu centimetru. Și această rupere, această desfacere anevoioasă, ca de frîngii înodate de care tragi cu dinții încleștați, pare că nu se petrece numai între pământ și lemnul saniei, între pământ și mort, ci și între inimile celorlalți oameni, pe ale căror fețe se vede precis, cum înăuntru lor câteva funii se întind, se rup, își desfac nodurile. Nodurile grosolane, murdare, pline de pământ și de noroi, dintre Viață și Moarte”.

1934. Scriitorul și jurnalistul român Geo Bogza în urma unei expediții pe tărâmurile basarabene scoate de sub tipar una din ”Țările” sale - o culegere de reportaje literare. Cartea se întitulează ”Basarabia, țară de pământ”. Dacă cineva își va dori să citească acest op, îl preîntâmpin, că ar putea să cadă o bucată de pământ din el, când îl va deschide. O bucată de pământ basarabean. Multora ar putea să le displacă acele reportaje și să se simtă jigniți. Jurnalistul a străbătut toate colțurile basarabiei. Această călătorie l-a lăsat fără cuvinte, a fost cuprins de mirare, dezgust, milă și înspăimântare de tot ce a descoperit la câțiva kilometri de Iași. Chiar de la primul reportaj al cărții sale cititorul este fără milă teleportat într-o lume arhaică în inima Europei - călătoria începe din comuna Corjeuți, fostul județ Hotin, (de unde este și umila dumneavoastră slugă). Geo Bogza are unicala ocazie de a fi martor al unei înmormântări atât de ciudate încât mai degrabă ziceai că este obiceiul unui popor îndepărtat, african, care-și păstrează tot fantasticul ceremoniilor primitive.

Cine suntem noi ca popor? Când s-a creat acest amalgam de nenorociri? Oare acest drum ne-a fost preconizat nouă, ”urmașilor urmașilor” lui...? Da, mă refer la perioada de acum 500 de ani. Cred că în acest răstimp am uitat cine suntem, care ne este istoria, cine au fost eroii neamului și ce ne-au lăsat drept moștenire. Bănuia oare Ștefan, cât de mult se vor mârliani ”urmașii urmașilor urmașilor mei”? Fără niciun pic de modestie trebuie să recunoaștem - am avut ”marele talent” de-a ajunge unde am ajuns - la coada tuturor clasamentelor. Unde sunt acei zimbri de odinioară? Mă întreb - mai suntem în drept de a ne plânge? Vorba lui William Shakespeare - ”*Dac-ai cinsti pe fiecare după merit, cine ar mai scăpa de bici?*” - se pare că ”noi” n-am scăpat niciun bici al sorții... Cât de întunecată nu ne-ar fi fost istoria, străbat timid printre ani acele raze de lumină, care la vreme de restriște au fost puse-n umbră de ”boțurile de lut” care trăgeau în jos un neam întreg prin primitivitatea, mișelia, parventismul și supușenia lor. ... Și aici apare marea nedreptate, pentru greșelile lor suntem taxați noi - poporul. Un lucru ne bucură - vitalitatea acelor raze de ani lumină este evidentă - mai străbat galaxiile și astăzi. Ar trebui să sfărâmăm acest stăvilă al nepăsării pentru a da frâu liber renașterii, să luptăm pentru o vindecare totală

și ireversibilă, să scoatem la suprafață firea adevărată a poporului român pentru a înflori așa cum n-a mai înflorit vreodată.

Basarabia e asemenea mortului dus la cimitir cu sania trasă de boi pe timp de vară. În drama istorică a națiunilor familia noastră basarabeană se împarte în două grupuri cu roluri diametral opuse: cei care petrec mortul și cei care trag sania; cei a căror inimă caută să iasă din piept și cei care se cred mai puternici ca pământul. Până la urmă, nu contează căru grup ne alăturăm fiindcă vinovați ne facem toți, și cei ce trag și cei ce petrec. Iar acea sanie este oare vectorul nostru spre ziua de mâine? Eu, și tu, și ea, noi decidem unde mergem. Mergem din urma saniei spre cimitir frământând cu picioarele goale un drum noroios până cadem în brânci și ne facem una cu pământul sau ne îndreptăm spre alte orizonturi, spre cel mai înalt vârf de deal, spre acele raze de lumină, care încă ne mai ghidează calea cea dreaptă spre un viitor mai prosper, mai fericit și demn? Încotro mergem noi, într-acolo merge întreaga țară.

Geo Bogza întreba în unul din reportajele sale: ” *E într-adevăr Basarabia o țară blestemată? Oamenii ei, negri și tăcuți, umblă din sat în sat, flămânzi, în căutarea unui codru de pîine? Și mor caii în ogrăzi, fiindcă nu au trei fire de paie să le roadă? E într-adevăr Basarabia o țară blestemată, unde bîntuie toate epidemiile, toate nenorocirile, cele mai mari crime și mizerii umane?* ” O să putem răspunde la aceste întrebări după ce o să conștientizăm că puterea e în mâinile noastre.

Conform legilor fizicii e mai ușor să cobori decât să urci, dar nimeni n-a zis că este imposibil. Toate popoarele au trecut prin asta și au triumfat până la urmă. Prin trudă intesivă și-au atins țelul. De ce noi nu am fi în stare? Problema nu e în: ”de ce noi nu am fi în stare?”, dar în ”ce ne împiedică s-o facem?”.

Casa bunicii mele este aproape de râulețul Vilia care străbate satul Cotiujeni. Între casă și râuleț se întinde o mică luncă vegheată de salcii gălăgioase când bate vântul. Într-un colț, pe un petec de pământ, aproximativ de un ar, cu ceva ani în urmă s-a încheșat o familie de salcii aduse de apele unui iaz surpat. La început erau în jur de 120 de salcii. La fiecare jumătate de metru câte o pletoasă sprintenă își îndrepta rădăcinile în adâncuri împânzind pământul. Concurând pentru apă, pământ și lumină unele rămăneau în urmă și se uscau. La moment au rămas aprox. 25 de salcii. De fiecare dată când trec pe lângă ele îmi aduc aminte de Chișinău, de Chișinăul, supraaglomerat în comparație cu restul țării. Toți își doresc să trăiască în capitală, fiindcă aici ai mai multe oportunități de realizare sau, mai bine zis, mai repede te urci pe scara ierarhică la serviciu fără prea mult efort ori investiții. Elita Moldovei este concentrată pe această palmă de pământ, iar restul țării a încremenit unde l-a prins vremea - finalul este același și pentru cei plecați în capitală, și pentru cei rămași la țară...

Un alt flagel al populației basarabene este Democrația înțeleasă greșit. Cel mai mult mă deranjează faptul că toți au dreptul la libera exprimare, promovând

în rândurile publicului larg prostia, prostia și iar prostia. Poate că nici eu nu trebuia să fiu lăsat să vorbesc. Nu mai e niciun filtru. De fiecare dată, când se discută despre democrație, îmi aduc aminte de un cântec care se întitulează „Avem democrație,, interpretat de maestrul Tudor Gheorghe. O să recit doar o strofă:”/ *Duritate-n exprimare / Râs strident și mârânie / S-a dus dracu' orice candoare / De când e democrație /* ” Să învățăm mai întâi cu ce se servește democrația și apoi, dacă vom avea ceva înțelept de spus, vom filozofa despre viață, educație, istorie, politică...

Nu sunt eu acela care să aibă dreptul de-a judeca basarabienii români care au îndurat asprimea acelor vremuri demult trecute. Poate că chiar nu aveau acea puterea de a schimba ceva și nu le rămânea decât să aplece capul precum asfîțește soarele și să se lase purtați ca o frunză pe apa unui râu aprig. Dar...este un **dar** care se referă la noi, generația actuală. Să ne cunoaștem istoria, să ne cunoaștem puterile și să nu mai căutăm scuze și vinovați de ce trăim așa. Noi suntem problema și noi suntem rezolvarea.

Vasile Alecsandri spunea: ”*Eu, ori de câte ori aud doina, îmi pare că aud plângând poporul*”. Dacă stai să ascuți bine, atunci observi că această doină cântă zi și noapte, ba chiar de secole nu-și mai are hodină. Cu siguranță, fiecare dintre noi aude și simte acel murmur plin de jale, pătruns de o enormă disperare. Cântecul lui vine dinăuntrul nostru, din acea parte a corpului în care sălășuiește spiritul de supraviețuire ca popor, dragostea de familie și de casă părintească, demnitatea națională - tot ceea ce ne unește și ne face să ne simțim în siguranță, în întreaga familie românească, parte componentă a uniunii europene.

O să-mi termin discursul cu o epigramă a lui E. Tarlapan

Trenuri, trenuri, trenurile...

Câte trenuri merg pe roate,

Toate sunt numerotate,

Trenul douăzeci și doi,

Merge-ncolo și-napoi,

Trenul zece, apropo,

Mergen-ncoace și-ncolo,

Numai doi stă ziua toată,

Plânge că i-i spartă-o roată,

Un vagon de-al lui îi zice:

Ești un simulant, amice,

Ia, rămâi tu sănătos,

Că te las și plec pe jos,

Ici povestea s-a sfârșit,

Câte trenuri am numit?

*Și câți sunt și pe la voi
Simulanți ca trenul doi?...*

Concluzii: Cât timp vor trăi din inerție basarabeni, atâta timp nu se v-a schimba nimic, cât timp vor primi soarta ca pe un dat de la Dumnezeu, atâta timp viitorul lor nu se v-a schimba. A venit timpul să ne respectăm, să ne iubim, să ne apreciem la justa valoare, să spunem cu glas tare, fără o falsă modestie, că suntem deștepți, talentați, creativi, harnici, curajoși. Să arătăm lumii întregi ce am realizat, de ce suntem în stare. Să nu mai stăm cu picioarele pe sobă și să scuipăm coji de răsărită! Nimeni nu v-a veni în casa noastră să ne facă curățenie, poate doar un leu de pomană vom primi.

Bibliografie:

1. Efim Tarlapan, "Complimente necesare" Editura "Literatura artistică" 1983 p. 29.
2. Geo Bogza, "Basarabia, țară de pământ", Editura "ARA", București, 1991 p. 9 – 11.
3. <https://www.youtube.com/watch?v=Tyn3Z29yV2I>
4. <http://www.citatepedia.ro/index.php?id=83630>
5. <http://www.citatepedia.ro/index.php?id=202290>

INTIMITATEA O VALOARE COLECTIVĂ ȘI UN DREPT AL OMULUI

Autor: Josan Victoria
Conducător: Luca Sergiu, I. univ.

Dreptul la viață privată.
“Publicarea este o autoîncălcare a intimității...,”
[Marshall McLuhan](#)

Dreptul la viață privată este unul din cele mai importante drepturi ale omului. Viața privată a oricărei persoane este apărută de lege și de actele internaționale la care Republica Moldova este parte. Intimitatea reprezintă capacitatea unei sau a mai multor persoane de a izola informația despre ei însuși, exprimându-se astfel selectiv. Limitele și conținutul a ceea ce este considerat privat diferă între culturi și indivizi, însă împărtășesc teme comune. Domeniul intimității se suprapune parțial securității, ce poate include concepte de utilizare corespunzătoare,